

ERITREAN REVOLUTIONARY DEMOCRATIC FRONT

**ብዙሕነታዊ ክውንነት ህዝብታትና ምክብር፣
ሓደጋ ብርሰትን ምብትታን ንምግታእ፣
ብቐዳምነት ዝሰራዕ ናይ ቃልሲ መርህ!**

ህዝብን ሃገርን ኤርትራ ኣብ ትሕቲ ፋሽስታዊ ስርዓት ኢሳይያስ/ህግደፍ፣ ካብ እዋን ናብ እዋን ብሩህ መጻኢ ተስፋታቶም እናሃገገ፣ ሕቶ ድሕነትን ቀጻልነቶምን ናብ ኣዝዩ ተኣፋፊ ኩነታት እናዓረገ ይኸይድ ምህላወ። ቀንድን ኣዝዩ ኣሻቓልን ኤርትራዊ ኣጀንዳ ካብ ዝኸውን ሓገዶቹ። ከም እምነት ውድብና፣ እዚ ቅድሚ 10 ዓመታት ብደረጃ ክልሰ-ሓሳባዊ መግለጺታቱ ርሑቕ ዝመስል ዝነበረ ምልክታት ናይቲ ሓደጋ፣ ሎሚ ናብ ዝተጨበጠን ብተግባር ዝግለጽን ሓደጋ ተሰጋጊሩሎ። እቲ ዝያዳ ዘሻቓል ድማ፣ እቲ ሓደጋ ልዕሊቲ ንምግትኡ ዝግበር ጸዕርታት ገቢሉ፤ ካብ ቁጽጽር ወጺኢ ናይ ምኃን ዕድላቱ እናሰፍሐ፣ ንህልውናን ቀጻልነትን ህዝብን ሃገርን ብግልጺ ንምህዳድ ናብ ዘኸለሎ ብርኪ ይሰጋገር ምህላወቹ። ብርግጽ ከኣ፣ እዚ ሓደጋዚ፣ ብትሕዝቶን ዓይነትን እናገዘፈ ሳዕቤናቱ ድማ እናዓምቐ ይኸይድ ምህላወ። ብዙሓት መረዳእታታት ምቕራብ ይክኣልዮ።

ኣብዚ ቀረባ እዋንዚ፣ ወግዓዊ ዝኾኑ ኣህጉራዊ ጸብጻባት ከም ዝእምትዎ፣ ብቐጻሊ ኣብ ውሽጢ ሓደ ወርሒ ክሳብ ኣርባዕተ ሸሕ ዝበጽሑ ኤርትራውያን ስደተኛታት፣ ዶብ ብምስጋር ናብ ኢትዮጵያን ሱዳንን ከም ዝኣትዉ ኣረጋገጸምዮም። እዞም ናብ ጎረባብቲ ሃገራት ብግዚያውነት ዝዕቆቡ ስደተኛታት፣ ናብ ዳግማይ ስደት ኣርሒቆም ዝገሹ ምኃኖም ድማ ዝሓለፈ ተሞኩሮና መረጋገጺዮ። ናብ ኣውሮጳ ካብ ዝኣትዉ ብኣማኢት ኣሸሓት ዝቐጸሩ ስደተኛታት፣ ካብ ሰርያውያን ብምቐጻል፣ ኤርትራውያን ዝበዝሑ ምኃኖም ዝተዘርገሐ ወግዓዊ መግለጺ ኣሎ። ካብ ሃገራት ኣፍሪቃ ብድምር ናብ ኣውሮጳ ንምስጋር ብባሕሪ ካብ ዝጓዱ ስደተኛታት ድማ፣ ኤርትራውያን መዳርግቲ ከም ዘይብሎም ብቀጻሊ ማዕከናት ዜና ዝግለጽ ሓቂዮ። ካብ ውሽጢ ኣሃዝ ድማ፣ ኣብ ገማግም ባሕርታት ማልታን ሊብያን መዓልታዊ ኣስከሬን ስደተኛታት ብማዕበል እናተገፍዐ ኣብ ባሕሪ ከም ዘንሳፍፍ፣ ናይ ዓይኒ መሰኻኸር ዝህብም መረዳእታታት ብጸዕቂዮ። ነዚ ኣጠቓላሊ ስእሊ ስደተኛታት ከም መበገሲ ብምውሳድ፣ ቁጽሪ ኤርትራውያን ስደተኛታት ምስ ብዝሒ ህዝቢ ኤርትራ ብምንጽጻር ብሓደ ሸነኽ፣ ዓይነታዊ ሓይሊ ሰብ ናይዚ ንስደት ዝውሕዝ ዘሎ መንእሰይ ወለዶ ምኃኑ ድማ ቦቲ ካልእ ሸነኽ፣ ኣብ ጸብጻብ ብምእታው ክረእ እንተኾይኑ፣ ኣብ ውሽጢ ኤርትራ ዝፍጠር ዘሎ ባይነት ኣመና ዝዘፍዮ። ዛጊት ብግልጺ ዝተጋህደ ጭቡጥ ሓደጋ ናይዚ መድረኽዚ፣ እዚ ኣብ ልዕሊ-ባይታ ዝንበብ ዘሎ ብኣሃዛዊ መረዳእታ ዝተሰነዩ ብርሰት ህዝብን ሃገርን ጥራይ ግን ኣይኮነን።

እቲ ሓደጋ ኪኖዚ ብኣሃዝ ዝግለጽ፣ ዓይነታዊ ባህሪውን ኣለዎ። ኣብ መስርሕ ጽንኩር ነጻነታዊ ተጋድሎና፣ ብመሪር ዋጋ መስዋእትን ስንክልናን ዝተጠረየ ኤርትራዊ ሃገራውነት፣ ማሕበራዊ ክብርታት፣ መንፈሳዊ ጸጋታት፣ ወረጃ ስሩት ባህልን መንነትን ህዝብታትና ብመስርሕ እናተባሕነጉዮም። ሳዕቤን ናይዚ ከኣ ህዝብታት ኤርትራ ከም ሓደ ስሙር ማሕበራዊ ኣሃዳ፣ ንዘበናት ዓቂባም ዘጽንሑዎም መግለጺ መንነቶም ዝኾኑ ክብርታቶም እናህሰሰ፣ ቤተ-ሰባውን ማሕበራውን ምትእስሳርም ኣላሕሊሑ ንዓንዲ-ሕቕ ሃገራዊ ስኒትን ሓድነትን ህዝብታትና ዝንዳእ ባዕዲ/ገና/ ባህልን ኣተሓሳስባን ክስዕርር ምቐእ ዱኸዓ ፈጠሩሎ። ስለዝኾነ ከኣ፣ እዚ ሓደጋዚ፣ ከም ተርእዮ በዚ ዝግለጽ ዘሎ ባህሪ ክቀላቐል ምጅማሩ፣ ኣብ ልዕሊ ህዝብን ሃገርን ኣንጻላልዩ ዘሎ ሓደጋ ብርሰትን ምብትታንን ክሳብ ክንደየናይ ይዓመቕ ምህላወ ንምግማት ኣየጸግምንዮ። ስለዚ እምበኣር፣ ብሓጻር ኣገላልጻ ትማሊ ኣማዕዲና ዝራኣናዮ ሓደጋ ብርሰትን ምብትታንን ሎሚ ናብ ጋህዲ ተቐይሩሎ። ጽዑቕ መግለጺ ናይዚ ሓደጋዚ፣ “ሓውኻ ኣበይ ኣሎ?” ኣብ ትሕቲ ዝብል መድረኻዊ ሕቶ፣ ብኣርባዕተ ካቶሊካውያን ጳጳሳት ኤርትራ ዝተዘርገሐ ጽሑፍን ኣብ ውሽጡ ዝሰነዶ ህልው ምስሊ ኤርትራን መርኣዮዮ። እዚ መግለጺዚ ህያው ነጻብራቕ ህልው ኩነታት ኤርትራዮ። እዞም ኣርባዕተ ሃይማኖታውያን መራሕቲ፣ ኣብ ክርሲቲ

ስርዓት እናሃለው ንመቼሕ ልኡምነት ብምስባር፡ ድምጻም ከቻልሎ ዝገበሮም ሚስጢር ታሪኻዊ ትብዓቶም፡ ህልው ኩነታት ሃገርናን ህዝብታታን ኣፍ-ኣውጺኡ፡ ብግብሪ ዝተሰነዩ ህጹጽ ታሪኻዊ ሓላፍነትና ክንጻወት ይጠልብና ምህላው ዝደረኹ ጸውዒት ድሕነትዮ።

ብርግጽ ምንጩ ናይዚ ሓዲጋዚ ዝኾነ ፋሽስታዊ ስርዓት ኢሳይያስ/ህግደፍ፡ ማዕረ-ማዕረቲ እናበረኸ ዝኸይድ ዘሎ ረጅሒታት ሓዲጋ ብርስትን ምብትታንን ኣብ ቀጻሊ መስርሕ ምንቁልቁል ኣትዩ ምህላው ርኡይ ሓቂዮ። እዚ ስርዓት'ዚ ዳግም-ትንፋስ ዝሰኸዓሉ ዕድላት ጸንቂቹ ኣብ ዕጹው መንገዲ ይኣቱ ኣሎ። ብኣንጻሩ ሓይልታት ተቃውሞ፡ ብእኩብ ይኹን ብተናጸል ነዚ ሓዲጋዚ ንምዕጻፍ ከካይድዎ ዝጸንሑን ዘለውን ጸዕርታት ግቡእ ክብርን ሚሃንን ዝግብኡኳ እንተኾነ፡ ወቓዒ ሓይሊ ናብ ምጃን ዝተሰጋገረ ኣይኮነን። ብካልእ ሸነኹ ከኣ፡ እቶም በዚ ሓዲጋዚ ቀጥታዊ ግዳያት ዝኾኑን ሰፍ-ዘይብል ዋጋ እናኸፈሉ ሓሳራ-መክርኣም ዝርእዩ ዘለው ውጽዓት ህዝብታትና ብሓፈሻ፡ መንእሰያት ኤርትራ ድማ ብፍላይ፡ ካብ ተግባራዊ-ተሞኩሮኣም ብምብጋስ ኣብ ልዕሊ ፋሽስታዊ ስርዓት ህግደፍ ተቃውሞታቶም እናሓየለ ይመጽእ ምህላው ኣብ ባይታ ዘሎ ህያው ሓቂዮ። ግን ድማ፡ ገና ኣብ ትሕቲ ስጡም ውደባ ኣይተጠርነፈን፤ ስለዝኾነውን፡ ሓያል ቅልጽሙ ኣብ ልዕሊ ፋሽስታዊ ስርዓት ህግደፍ ከዕርፍ ናብ ዘብቕዖ ደረጃ ኣይተሰጋገረን።

ቀንዲ ምክንያት ናይዚ መሰረታዊ ሕጽረት'ዚ እምበኣር፡ ሓይሊ ተቃውሞዩ ሙሉእ ብሙሉእ ሓላፍነት ክወስደሉ ዝግባእ። ምክንያቱ ፋሽስታዊ ስርዓት ህግደፍ ኣብ ልዕሊ ህዝቢ ንዝፍጽሞም በደላትን ታሪኻዊ ድሕረ-ባይትኡን ብደቂቕ ብምግምጋም፡ ህዝቢ ንዝህቦ ግብረ-መልሲ እናተኸታተሉ፡ ንዝተፈጠረ ናይ ቃልሲ ድልውነት ኣብ ጸብጻብ ብምእታው፡ ብቐዕ ኣመራርሓ ክህብ ትጽቢት ዝግበረሉ፡ ብመስርሕ ከኣ፡ ህዝብታት ኤርትራ ኣብ ደሞክራሲያዊ ቃልሲ፡ ብንቕሓት ሰፊሕን ወሳኝን ተሳትፍኦም ዘረጋግጹሉ ኩነት ክፈጥር ዝግብኦ ዝነበረ ሓይሊ ተቃውሞ ብምጃኑ። እንተኾነ ግን፡ ብብቕዓት ክፍጽም ኣይጸንሑን፤ ንተባራዕቲ ሕቶታት ህዝብታትና ኣብ ምልላይ፤ ብቐዕ ደሞክራሲያዊ ፍታሕ ኣብ ምቕራብ ኣብ ዙርያኡ ሓፋሽ ኣብ ምዕሳልን ኣይነፈሱን።

በዚ መንጽር፡ ከም ኤርትራውያን ኣብ ቅድሚና ዘሎ ህልው ኩነታት ክንመዝን እንክለና፡ ኣብ ልዕሊ ህዝብን ሃገርን ኣንጻላልዩ ዘሎ ሓዲጋ ንህልውናናን ቀጻልነትናን ብግልጺ ኣብ ዝህድደሉ ኩነት ንሰጋገር ኣሎና፤ ጠንቂ ናይዚ ሓዲጋዚ ዝኾነ ፋሽስታዊ ስርዓት ኢሳይያስ/ህግደፍ ከኣ፡ ማዕረቲ ሓዲጋ ናብ ውድቀት ገጹ የንቆልቁል ኣሎ፤ ብኣንጻሩ፡ መተካእታ ክኸውን ትጽቢት ዝተገብረሉ ሓይሊ ተቃውሞ ድማ፡ ካብ ታሪኻዊ ኣበርክቶኡ ለጠቕ ኢሉ፡ ንህሉው ሓዲጋ ንምዕጻፍ ዘኸእሎ ዓቕምታት ገና ኣይወነንን፤ ህዝብታት ኤርትራ ብሓፈሻ መንእሰያት ኤርትራ ከኣ ብፍላይ፡ ናይ ቃልሲ ድልውነታቶም ኣረጋጊጸም ከብቐዑ፡ ሰኣን ቅኑዕ ራእይ ዘሰንቑም መሪሕ ደሞክራሲያዊ ውድብ ዓቕምታቶምን ጸዕርታቶምን ኣብ ዘይሰመረሉ ኩነታት ይርከቡ። ስለዚ ኣጠቓላሊ ኣተሃላልዋና፡ ኣብ ተሃዋሲ ዘይንቡር ኩነታት ምህላውና ርእሱ-ጉሉጽ ሓቂዮ።

ስለዚ እምበኣር፡ ከም ህዝብን ሃገርን ውሑስ መጻእን ቀጻልነትን ንምርግጋጽ፡ እዚ ዘይንቡር ኩነት'ዚ ክቐየር ኣለዎ። ኣብ'ዚ መሰረታዊ ሓቂዚ ኩሎም ፖለቲካዊ ሓይልታትን ደለይቲ ደሞክራሲያዊ ለውጢ ዝኾኑ ህዝብታት ኤርትራን ሓባራዊ ዕግበት ክፈጥሩ ወሳኒ ኩነትዮ።

ምእንቲ'ዚ ሓቂዚ ክብሃል፡ ታሪኻዊ ድሕረ-ባይታ ናይዚ ሓዲጋ እንታይዮ? ነቲ ሓዲጋ ንምዕጻፍ ዘኸእል፡ ብኣረኣኢያን ተግባርን ዝጠምር ሃገራዊ ዓቕሚ ንምህናጽ ዘገልግሉ ደሞክራሲያዊ መርሆታት እንታይዮም? ዝብሉ ሕቶታት ምልዓል ግቡእዮ ኢልና ንኣምን።

እዚ ሎሚ ኣብ ልዕሊ ህዝብን ሃገርን ኤርትራ ኣንጻላልዩ ዘሎ ሓዲጋ ብርስትን ምብትታንን፡ ካብ ውልደት ናይዚ ገዛኢ ጉጅለ'ዚ ዝጅምር እዩ። ኩሉ ከም ዝርድኦ፡ ህዝባዊ ሓይልታት ድሒሩ ህ.ግ. ካብ ተሓኤ ክፍለ እንክሎ፡ ከም መመሳመሲ ዝተጠቐሙ ምክንያት፡ ንጸረ-ደሞክራሲያዊ ባህሊ መሪሕነት ተሓኤ ብምብላጽ፡ ከም ፖለቲካዊ ሓይሊ ክሰርር ዝገበሮ ረጅሒ ምንባሩ ታሪኽ ዝምስክሮዮ። እዚ ካብ መሳርዕ ተሓኤ ነብሱ ኣግለሉ መተካእታ ዝኾነ ሓይሊ ግን፡ ብባህርን ተግባርን ካብቲ ዝኾነኖ ድሑር መስፍናዊ ባህሊ ተሓኤ ዝተፈለየ ኣይነበረን። መሪሕነት ተሓኤ “ሚዳ ኤርትራ ካብ ሓዲ ውድብን መሪሕነትን ንላዕሊ ኣይጸውርንዮ” ብምባል ዘቃልሖ ግጉይ ጭርሖ፡ ከም ዘለዎ ዝወረሰን ልዕሊ መሪሕነት ተሓኤ ግብራውነቱ ንምርግጋጽ ዝተረባረበን ሓይሊዮ ጉጅለ ኢሳይያስ። ኣብ ውሽጢ፡ ህዝባዊ ሓይልታት/ህግ ንዝነበሩ ደሞክራሲያውያን ጉጅለታትን ባእታታትውን ብመስርሕ እናሕቐቑ፡ ልዕልነት ኢሳይያስን ጉጅልኡን እናረጋገጹ ዝቀጸለዮ። እዚ ጸረ-ደሞክራሲያዊ ባህሪ፡ ካብኡ ዝተፈለየ ርእይቶ ዘይጸውር፡ ብኣግላልን ትምክሕታውን ኣረኣኢያ

ዝግለጽ እዩ። እዚ ኣረኣጊያዚ ብጽኑዕ ወተሃደራዊ ሕግን ዲሲፕሊንን እናተኸብኸበ ባህልን ልምድን ህዝባዊ ግንባር ኮይኑ፡ ናብ ፋሽስታዊ ስርዓተ ምሕደራ ክሰጋገር ባይታ ፈጠረሉ።

እዚ ብነጻነታዊ ጭርሖ ተኸዊሎ ብሙሉእ ዘይጉዳል ደገፍ ህዝብታት ኤርትራ ንድርኩሽቲ ዓወት ዝረገጸ ጉጅለዚ፡ ጥሙሓቱ ንምዕቃብ ብሽም ግዚያዊ መንግስቲ ኤርትራ ፖሎቲካዊ ስልጣን ብሒቱ ሓዘ።

ኣብ ጽባሕ ሓርነት፡ ከም ቦኸሪ ተርእዮ ድማ፡ ኣብ 20 ሰነ መዓልቲ ሰማእታት ኤርትራ “ናይ ውድባት ሓሸወቶ ኣይፍቀድን እዩ፡ ብሰም ውድባት ምጥቕስ ከም ከቢድ ወንጀል እዩ ዝቐጸር” ክብል ኣወጀ፤ እዚ ንመንነት ፋሽስታዊ ስርዓቱን ኣብ መጻኢት ኤርትራ ክህሉ ዝኸለል ሓደጋን ዘቃልሖ መግለጺ፡ ብርእሰ ፋሽስቲ ኢሳይያስ ተደርጎሖ። እዚ መግለጺዚ ናይቲ ኣብ ሜዳ ኤርትራ ልዕልነት ጉጅለ ኢሳይያስ ንምርግጋጽ፡ “ሜዳ ኤርትራ ካብ ሓደ ውድብን መሪሕነትን ንላዕሊ ኣይጸውርንዩ” ዝበሎ ቦሓቲ ፖሊሲ መቐጸልታዮ። እቲ ኣግላልን ትምክሕታውን ኣረኣጊያ፡ ንተራን ኣበርክቶን ፖለቲካዊ ሓይልታት ኤርትራ ኣብ መስርሕ ነጻነታዊ ቃልሲ ብምድራት ሸውሃቱ ዘይረወዩ፡ ክኒኡ ሰጊሩ ክሳብ ንብሄራዊ ብዙሕነታዊ ኣካውና ህዝብታትና ብምክሓድ፡ ንፋሽስታዊ ስርዓቱ እትጸውር፡ ልዕልነቱ ዘረጋግጸላ፡ ብምስሉ ዝተቐርጸት “ሓዳስ” ኤርትራ ንምህናጽ ከምዝተላዕለ ዘቃልዐ ነበረ።

ብርግጽ ከኣ፡ እዚ ፋሽስታዊ ናይ ጥፍኣት ኣዋጅዚ፡ ከይወዓለ-ከይሓደረ ስጋ ለበሱ፡ ኣብታ ብሓባራዊ ገድላዊ ኣበርክቶ ኩሎም ብሄራት፡ ብገዝሚ እልፊ-ኣእላፍ መስዋእትን ስንክልናን ደቃ፡ ጋማ እኸለል ዓወት ዝሓሰረት፡ ብማዕረ ንኩሎም እትብጽሖም ውልዶ ሃገር፡ ብዘይ ሃገራዊ ቅዋምን ወኸሰ ህዝብታትን፡ ንነባር ስርዓተ ምሕደራ ኤርትራ ብምቕያር፡ ብሽም ዞባዊ ምምሕዳር ሓድሽ ስርርዕ ኣካየደ። እዚ ብዱዕ ትምክሕታዊ ፋሽስታዊ ፖሊሲዚ፡ ነቶም ሰብ-ብርኪ ናይታ ውልዶ ሃገር ዝኾኑ ብሄራት ኤርትራ፡ ኣብ ፖለቲካዊ ስልጣን ንዘለዎም ዘይገሃስ ዋንነት መንዚዑ፡ ደሞክራሲያውን ሰብኣውን መሰላቶም ብምጭፍላቕ፡ ማሕበረ-ቁጠባዊ ህይወቶም ዝተመሰረተሉ ዓውዲ ኣብ ትሕቲ ምሕረቱ ብምእታው፡ ታሪኽምን ባህሎምን ኣህሲሱ፡ ኣብ ገዛእ ሃገሮም ንንጉስ ከም ዝስምዖም ገበረ።

እቲ ውዲት ኣብዚ ጥራይ ደው ዝብል ግን ኣይኮነን። ኤርትራ ከም ውልዶ ሃገር ብመስርሕ ነዊሕ ብረታዊ ቃልሲ ሰብኣዊ ይኹን ማሕበረ-ቁጠባዊ ዓቕምታታ ዝተዳቐቐን ነዚ ንምሕዋይ ናይ ቀዳምነታት ቐዳምነት ኣጀንዳኣ ክሸውን ምተገበአ ኔሩ። ምርጫ ጉጅለ ኢሳይያስ ግን፡ ህልውናን ቀጻልነትን ፋሽስታዊ ስርዓቱ ስለዘገደሱ፡ ናይ ኩናት ነጋሪት እናደሰቐ “ታሪኻውያን ጸላእትና ዝድቅሱ ኣይኮኑን፤ ነብስና ንምክልኻል ንዳሎ” ብዝብል ኣብ ባይታ ዘይነበረ ስግኣት ብምፍብራኽ፡ ንህዝቢ ብራዕዲ ጅሆ ብምዝራዕ፡ ንድጉል ባህግታቱ ዘተግብረሉ “ኣዋጅ ሃገራዊ ኣገልግሎት” ኣወጀ። ዕላማ ናይዚ ኣዋጅዚ፡ ከምቲ ርእሰ-ፋሽስቲ ኢሳይያስ ኣብ ሓደ እዋን ኣብ ሳዋ ወተሃደራዊ ታዕሊም ንዝወሰዱ መንእሲያት ከምርቕ እንከሉ “ንስኹም ናብ ሳዋ ቅድሚ ምጽኹም ጥረ ኢኹም ኔርኩም፡ ኣብ ሳዋ ተጣሒንኩም፤ ተለዊስኩም፤ ኣብ ናይ ሳዋ ፎርኖ ከኣ ተቐጭቑጭኩም፤ ሎሚ ብፖለቲካውን ወተሃደራውን ዓቕምታት ዝበሰልኩም ኮይንኩም። ሳዋ ብቐዕ ሓይሊ ሰብ እትምልሙል ሃገራዊት ፎርኖ እያ.....” ዝበሎ፡ ናይ “ሃገራዊ ኣገልግሎት” ሳዋን ኣድላይነት እዚዮ። እዚ ከኣ ብተርጉሙ፡ ሳዋ ማሕበራዊ ምትሕንፋጽ ዝካየደላ ማእከል ፋሽስታዊ ናይ ምህንድስና ላባራቶሪ ምዃና ዘርእይዮ። ሳዋ፡ ርእሰ-ፋሽስቲ ኢሳይያስ ዝጸየፍ፡ ብሄራውን ሃይማኖታውን ብዙሕነታዊ ኣካውና ህዝብታት ኤርትራ ዝሕከሽላ፡ “ሓደ ህዝቢ-ሓደ ልቢ” ብዝብል ጭርሖ ሓድሽ ህግደፋዊ ማሕበረ-ሰብን መንነትን ዝቐረጸላ፡ ንናይ ምጽውዋርን ምክብባርን ኤርትራዊ ስሩት ባህሊ ብምምሓው፡ ኣግላልን ቦሓትን ትምክሕታዊ ኣረኣጊያ ዝስዕረላ፡ ዓውዲ ናይቲ ስርዓት ንምዃን ዝተሓጸየት ናይ ዕንወት ትካልያ።

ኣብ ገድሊ ዝጀመሮ “ንሕናን ንስኻትኹምን” ዝብል ሚልኡ፡ ድሕሪ ነጻነትውን ብዝዓምቐ ኣባሊሕዎ። ገባርን ተጋደላይን፤ ናይ ተስዓን ወጋሕታን፤ ኣገልግሎትን ተጋደልትን፡ ወዘተ ብዝብል ዝተፈለለዩ ቅጽል ኣስማት ብምሃብ ምትፍናን ክዓሙቕ ሰራሖሉ። ብማዕረኡ ኣብ ውሽጢቲ ኣባል ሃገራዊ ኣገልግሎትውን ንቀዳማይ ዙርያ፡ “ማዲያት ሃገር” ንካልኣይ ዙርያ “ዓገፋ”.....ብብዙራቱ ንሰራም ውዲታቱ ዘተግብረሉ ላቕባ ኣስማት ፈጠሩ፡ ግዳያቱ ጌርዎምዮ። እዚ ጥራይውን ኣይኮነን። እዚ “ንሕናን ንስኻትኹምን” ዝመግለጹ ተመዓዳዳዊ ሓይሊ ናይ ምፍጣር ውዲት፡ ሓንሳብ ሃይማኖታዊ መልክዕ ክሕዝ፡ በቲ ካልኣ፡ ኣውራጃዊ ክመስል፡ ካብኡ ንታሕቲ ክሳብ ቐሽት ሊሒኹ ንማኣስር-ማሕበራዊ ዝምድናታት ህዝብታትና ክሳብ ዝፈታተን ኣሰራሲርዎዮ።

ካብቶም ፍሩያት ናብቲ ሕብረተሰብ ብቐጥታ ዝሎሓኹ፡ ውጽኢት ከፋፊልካ ግዛእ ፋሽስታዊ ሚላ ስርዓት ኢሳይያስ ዝኾነ፡ ክልተ ኣብነታት ንርእ። ፋሽስታዊ ስርዓት ኢሳይያስ፡ ነዚ ሰራም ውዲት ንምትግባር ግዳዩ ዝገበሮ ሓደ፡

ብዙሕነታዊ ሃይማኖታዊ አካውና ህዝብታትና። አብ ፈለግ እዋን ንተኸተልቲ ሃይማኖት ጆሆባ “ሪፈረንደም ኣይነድምጽን ኢና ኢሎም” ነጻነት ኤርትራ ኣይቅበሉን እዮም ብምባል፡ ኤርትራዊ መንግሥትም ክሳብ ምሕካኽ በጺሑ። ሲዒቡ ከኣ ኣብ ልዕሊ ተኸተልቲ ሃይማኖት እስልምና ብምጽጻር፡ ንቡዙሓት ዜጋታት “ጀሃድ” ብዝብል ምክንያት ኣብ ትሕቲ ቀይዲ ኣእቲዮም። እቲ መሰርሕ እናቐጸለ፡ በብእብረ ንኩሎም ሃይማኖታዊ እምነታትን ተኸተልቲምን ግዳይ ፋሽስታዊ ውጥኑ ጌሩም። ብተመሳሳሊ፡ ኣደ ዓይነት ብሄራዊ መንነት ዘለዎም፡ ተመሳሳሊ ሃይማኖታዊ እምነት ንዝኸተሉ ህዝብታት ድማ፡ ኣብ ጂኦግራፊያዊ ኣቀማምጥኦም ብምምስራት፡ ኣውራጃውን ከባብያውን ምትፍናን ክዓሙቕ ሰሪሑ። በዚ መሰረት ድማ፡ ነቲ ኣብ ህዝብታት ኤርትራ፡ ስሩት ባህሊ ኮይኑ ንዘመናት ዝጸነሐ ሕድሕድ ምክብባርን ምጽውዋርን ብምሽርሻር፡ ብመስዋእትን ስንክልናን ንዝተጠረየ ስጡም ሃገራዊ ኣድነቶም ካዲእዎ።

ከም ውጽኢት ናይዚ ኣደገኛ ኣክያይዳዚ፡ ብጽበት ዝልለዩ ኣይልታት፡ ንድሑር ሕብረተ-ሰብኣዊ ሕማማት ተበሊጾም ብቃንዛታት ህዝብታት ኤርትራ ሕቡእ ኣጀንዳታቶም ከሳስዩ ዘኸእሎም ምቹእ ባይታ ፈጠሩሎም ኣሎ። ስለዝኾነ ድማ፡ ህዝብን ሃገርን ካብ ኣደጋ ብርሰትን ምብትታንን ብቐዳምነት ንምድሓን ዝካየድ ጸረ-ፋሽስታዊ ስርዓት ኢሳይያስ/ህግደፍ ቃልሲ፡ ዝተሓላለኸን ጽንኩርን ክኸውን ጌርዎ ይርከብ።

ፋሽስታዊ ስርዓት ኢሳይያስ፡ ዝባኑ ዝቐልዐ ደመኛ ጸላኢ ኩሎም ብሄራትን ሃይማኖታዊ እምነታትን ህዝብታት ኤርትራ ምኃኑ፡ ኣብ ቅርፅ ወጺኡ እንክሎ፡ ኣይሊ ተቓውሞ መተካእታ ክኸውን ዝኸእለሉ ውዳብ ዓቕሚ ብዘይምውናኑ፡ ድሕነት ህዝብን ሃገርን ንክቢድ ኣደጋ ተሳጢሑ ኣሎ። መብዛሕትኡ ኣይሊ ተቓውሞ መተካእታ ክኸውን ዘይሰቕዓሉ ቀንዲ ምክንያት ድማ፡ ዓሚቕ ብኩራት ንጽር ራእይ ዝወለደ፡ ቅኑዕ ኣማራጺ ክቕርብ ስለዘይከኣለዩ።

ፋሽስታዊ ስርዓት ኢሳይያስ/ህግደፍ፡ ንብሄራዊ ብዙሕነት ህዝብታት ኤርትራ ዘይኣምን፡ ናይ ሃይማኖታት መሰልን ማዕርነትን ዘየኸበር፡ ዝወጸሉ ትምክሕተኛ ፋሽስታዊ ስርዓት ምኃኑ ኣብ ላዕሊ ተሰሚሩሉ ኣሎ። ኣብ ደምበ ተቓውሞናውን ብትምክሕቲ ዝግለጽ ዘይ-ዲሞክራሲያዊ ኣረኣእያታት ምህላው፡ ካልእ ኣብ ባይታ ዘሎ ኣቂ እዩ። በቲ ካልእ ጫፍ ድማ፡ ትምክሕታዊ ኣረኣእያን ተግባርን ዝወለደም ዝተፈላለዩ መልክዓት ዘለዎም ጸቢብ ኣረኣእያታት፡ ኣብ ውሽጢ ኣይልታት ተቓውሞ ምህላዎም ዘይሕባእ ኣቂ እዩ።

ኣብ ላዕሊ ብንጽር ተቐሚጡ ከምዘሎ፡ ኣብ ህልዊ ኩነታት ኤርትራ፡ እቲ ቀዳማይ ኣደጋ፡ ትምክሕታውን ኣግላልን ኣረኣእያ ምኃኑ ክስመረሉ ዘለዎዩ። ምክንያቱ ንብዙሕነታዊ ክውንነት ህዝብታት ኤርትራ ብምክሓድ ጥራሕ ዘይኮነስ፡ ሓንፋጺ ፖሊሲ ሓዘ፡ ህዝብን ሃገርን ንኣደጋ ብርሰት ኣሳጢሑ ዘሎ መንግስቲ ህግደፍ ብትምክሕቲ ዝዓወረ ኣይሊ ብምኃኑዩ። እዚ ከምዘሎ ኮይኑ፡ ጸቢብነትውን፡ ነቲ ኣብ ልዕሊ ህዝብን ሃገርን ኤርትራ ኣንጸላልዩ ዘሎ ኣደጋ ኣብ ምዕጻፍ ዘግልግል፡ እኳ ድኣስ፡ ነዚ ኣደጋዚ ኣብ ምቕልጣፍ ኣሉታዊ ተራ ዝጸወት ካልእ ጫፍ ምኃኑ፡ ወድዓዊ ሓቂዩ። ኣብ ህሉው ኩነታትና፡ ኣብ ክሊ ደምበ ተቓውሞ ኤርትራ፡ እቲ ብሃይማኖት ዝግለጽ ጸቢብነት፡ ኣብ ልዕሊ ብዙሕነታዊ ክውንነት ህዝብታትና፡ እቲ ካልእ ዝኸፍኦ ጫፍ ኣደጋ ኮይኑ ተደቂኑ ምህላው፡ ኣብ ቅድሚያ ዓይንና ንርእዮ ዘሎና እዩ። ምክንያቱ፡ ኣብ ክሊ ብዙሕነታዊ ኣካውና ህዝብታት ኤርትራ፡ “ሃይማኖታዊ ስርዓት” ንምትካል ዝዓለመ ምንቅስቃስ፡ ንመሰልን ማዕርነትን ዝተፈላለዩ ሃይማኖታት ዝጸረርን፡ ሕቶ ኣድነት ህዝብታትና ንኸቢድ ኣደጋ ዝሸምምን ብምኃኑ።

ህዝብታት ኤርትራ፡ ብከቢድ ቃልሲን መስዋእትን ወለዶታት ዝዓቀብዎ ኣድነት፡ ኣበሪኹም ዝሰርዕዎ፡ ከም ብሌን ዓይኖም ዝከናኸንዎ ምኃኑ፡ ድርሳናት ታሪኽም ባዕሉ ምስክርዮ። ካብ 40ታት ጀሚሩ ክሳብዚ ኣብ ትሕቲ ፋሽስታዊ ስርዓት ኢሳይያስ ንኣደጋ ብርሰትን ምብትታንን ዝተሳጥሑሉ እዋን፡ ኣድነቶም ንምዕቃብ ዝኸፈሉዎ ከቢድ ዋጋን ዝተሰከሙዎ ኣደራዕን፡ ንስሙር ኤርትራዊ ሃገራውነት ንምዕቃብ ምኃኑ ብግቡእ ምግንዛብ የድልየና። ስለዚ ነዚ ርስቲ-ታሪኽን መስዋእትን ህዝብታትና ዝኾነ ኤርትራዊ ሃገራዊ መኸሰብ፡ ኣብ ጸብጻብ ዘየእተወ ናይ ቃልሲ ኣንፈት፡ ኣብ ቅድሚያ ህዝብታት ኤርትራ፡ ንብሌን-ዓይኖም ደጊሑ ብርሃኖም ዘጸልምተሎም ናይ ርሑቕ ኣደጋ ጌርም ከምዝርእይዎ ክንግንዘቦ የድሊ።

እዞም ክልተ፡ ብትምክሕትን ጽበትን ዝግለጹ ጫፋት፡ ብባህርን ተግባርን ተመጋገብቲ ኮይኖም፡ ህዝብታት ኤርትራ፡ ኣብ ክሊ ብሄራውን ሃይማኖታውን ብዙሕነቶም፡ ክውሓስን ክምዕብልን ዝተቐለሱሉ ሃገራዊ ኣድነት፡ ምንጪ ኣደጋታትዮም። ስለዚ ድማ፡ ብሰንኪ ፋሽስታዊ ስርዓት ኢሳይያስ/ህግደፍ፡ ኣብ ልዕሊ ህዝብን ሃገርን ኣንጸላልዩ ዘሎ ኣደጋ ብርሰትን ምብትታንን ብዘተኣማምን ንምዕጻፍ፡ ንክልቲኦም ጫፋት ዝእርም ቅኑዕ መትከላዊ መርሀ ምክታል እዋናዊ ጠለብ እዩ።

ንብዙሕነታዊ አካውና ህዝብታት ኤርትራ አብ ጸብጸብ ዘእተወ፣ ሓድነቶም ዘውሕስ፣ መሰልን ማዕርነትን ሃይማኖታት ምኽባር ከም መርህ ዝቐበል፣ መንግስቲ፣ አብ ውሽጣዊ ጉዳያት ሃይማኖት፣ ከምኡውን ሃይማኖት አብ ውሽጣዊ ጉዳያት መንግስቲ ኢድ ምትእትታው ዘየፍቅድ/ሰኩላር/ መርህ ምኽታል፣ አብ ጸረ ገባቲ ስርዓት ህግደፍ ቃልሲ ቅድመ-ኩነት'ዩ። እዚ መትከላዊ ሽካል'ዚ፣ ንኩሎም ፖለቲካዊ ሓይልታት ብማዕረ ዝጸውር፣ አማራጺታቶም ሒዞም ክዋሰኡ ዘኸእሎም ጥቡሕ ሓባራዊ ናይ ቃልሲ ባይታ ዝፈጥር እዩ፤ ብክንድኡ ድማ፣ አብ ህዝብታትና ተሪር እምነት ዘማዕብል፣ ብቐዕ ናይ ቃልሲ መሳርሒ ዝኾነ ውደባ ንምፍጣር ዘኸእል አንፈት'ዩ። ካብዚ ወጻኢ ሽካል ዘይብሉ፣ ቅነዕ ናይ ምሕዝነትን ሓድነትን መትከላት ዘየጸረ ምትእኽኻብ፣ ብአካውንኡ ንህዝብታትና ዘበርግግ፣ ወሳኒ ተሳትፎኦም ዝሰኾሮ፣ ብጽምዋ ዝተበልዕ፣ ታሪኻዊ አበርክትኡ አወንዚፋ ሕድሕዱ ዝመናጨት ናይ መራሕቲ ውድባት ዓውዲ-ኩናት'ዩ ዝኸውን። ነዚ ሓቂ'ዚ ከኣ፣ ዝሓለፈ መሪር ተሞኩሮና እኩል ትምህርቲ ይኾነና'ዩ።

ውድብና ሰውራዊ ደሞክራሲያዊ ግንባር ኤርትራ(ሰደግኤ)፣ አብ ታሪኻዊ 6ይ ውድባዊ ጉባኤኡ፣ ነዚ መድረኻዊ ግድል'ዚ ብደቂቕ ገምጊሙ፣ ቀልቢ ህዝብታት ኤርትራ ዝሰሕብ፣ ብሩህ መጻኢኦም አማዕድዮም ዝርእዩሉ፣ ብንቕሕን ሰፊሕን ተሳትፎኦም፣ ድሕነቶምን ሓድነቶምን ብዘተአማምን ዘውሕሱሉ ናይ ምሕዝነትን ሓድነትን መትከላዊ መርህታት ብምንጻር፣ ንምዕዋቶም ብጽንዓት ክቃለስ ጸኒሑን ኣሎን። ብርግጽ፣ ብትምክሕትን ጽቡትን ዝግለጹ ክልተ-ጫፋት፣ ሕድሕዶም እናተመላልኡ፣ ብሩህ መጻኢ ተስፋ ህዝብታትና ክድብዝዝ፣ ብድሆታቱ ክሕይል'ኳ እንተገበርዎ፣ ናይ ሕጂ ልዕልነኦም ግዚያዊ፣ መኸሰባቶም ከኣ፣ ከም ናይ ንጉሆ-ዛዕዛዕታ ብጸሓይ ዝሃፍፍ ም'ኳኑ ጽነዕ እምነት ውድብና'ዩ።

ውድብና ሰደግኤ፣ በዚ አብ ላዕሊ ዝተገለጸ ቅነዕ ናይ ቃልሲ አንፈት ተመሪሖ፣ ምስ ፖለቲካዊ ሓይልታት ኤርትራ ዓቕምታቱ ጠሚሩ ብቐዳምነት ህዝብን ሃገርን ኤርትራ ካብ አንጻላልዩዎም ዘሎ ሓደጋ ብርሰትን ምብትታንን ብዘተአማምን ንምድሓንን፣ አብ ክሊ ብዙሕነታዊ ክውንነቶም፣ ሓድነቶም ብምውሓስ፣ ዘላቕ ሰላምን ምርግጋእን ብምስፋን፣ ብቅዋም እትመሓደር ሃገር ሃኒጸም ዝነብሩሉ ኩነታት ንምፍጣር ብጽንዓት ክቃለስ እዩ።

ቤት ጽሕፈት ዜናን ባህልን
ሰውራዊ ደሞክራሲያዊ ግንባር ኤርትራ /ሰደግኤ/
ጥቅምቲ 2014